

*Қазақ
хандығы мен
хандары*

Сабақтың мақсаты:

1. Оқушыларға Қазақ хандары туралы білімдерін қалыптастыру, түсіндіру.
2. Осы тақырыпта оқушылардың ойын дамыту, достық қарым-қатынастарын қалыптастыру, ойлау және есте сақтау қабілеттерін дамыту
3. Оқушыларды адамгершілікке, өз Отанын сүйуге, патриоттыққа, ұлтжандылыққа тәрбиелеу

Тақырып мақсаты:

1. Хан – ел билеуші

2. Жошы хан

3. Қазақ хандары

4. Ақылы асқан Әз Тәуке

Мынадай алтын қағидалармен
танысайық:

1. Жауап берген оқушыны тыңдау
2. Бір-бірлеріне көмектесу
3. Әділ бағалау
4. Қатыспай қалмайтын оқушы қалмауы
керек
5. Сұрақтарға толық, нақты жауап беру

Сабақ алгоритмі

1. Бейне көрініс (7м) Топтастыру жасау
2. Мәтінді дауыстап оқып шығу (7м)
3. Хронология , жаңа сөздерді жазу (3м)
4. “Сөздерді сөйлетейік” әдісі қолданылады (6)
5. Мұғалім толықтырады (4м)
6. “Математикалық лото” ойыны хронологиямен жұмыс.(5м)
7. Тест сұрақтары (5м)
8. Бекіту “Анкета” толтыру (4)
9. Үйге тапсырма (1)

Сөздерді сөйлетейік

1. Хан
2. Жошы хан
3. Қазақ хандығы
4. Тәуке хан
5. Заң

- Хан – ел билеушісі
- Хандық – әкеден балаға мұра ретінде қалдырылды.
- Елді басқаруда хан ұлыс султандарымен билерден құралған Кеңеске жүгінген.
- Ең негізгі мәселелерді шешу үшін Құрылтай шақырған.
- Ханның жеке шаруашылығын атқаратын адамдарын –төлеңгіттер деп атаған.
- Хан сайлағанда ақ киізге көтеріп сайлаған

Шыңғысханның үлкен
ұлы Жошы хан
(1187-1227ж)

Ертістен Еділге дейінгі болған жерлер тиеді. Оны Дешті-Қыпшақ даласы деп атаған.

Оның құрған хандығы Алтын орда деп атаған. Ол өлгеннен кейін Алтын орда ұсақ ұлыстарға бөлініп кетеді де Ақ Орда ұлысын Жошыханның баласы Орда Ежен басқарады

Жошы хан мазары, Жезқазған қаласы,
Кеңгір өзенінің маңы
(1187-1227ж)

КЕРЕЙ МЕН ЖӘНІБЕК ХАНДАРЫ

Әбілқайырханның билігін мойындамай халқы ертіп Моғолстан жеріне аттанады. Қол астындағы халқының саны 200мыңға жетеді.

Қазақ хандығынын негізгі қалаушылары
және алғашқы хандары

Бұрындық хан (1480-1511)

Қасым хан (1511-1518)

Хақназар хан (1538-1580)

Тәуекел хан (1582-1598)

Есім хан (1598-1628)

Жәңгір хан (1628-1652)

Тәуке хан (1680-1715(1718)ж)

Кеңесары хан (1841ж-1847ж)

ДАЛАНЫҢ АЛФАШҚЫ ЗАҢДАРЫ

ПЕРВЫЕ ЗАКОНЫ СТЕПУ

(1445–1518)
«ҚАСҚА ЖОЛЫ»
(СВЕТЛЫЙ ПУТЬ)
ҚАСЫМ ХАН

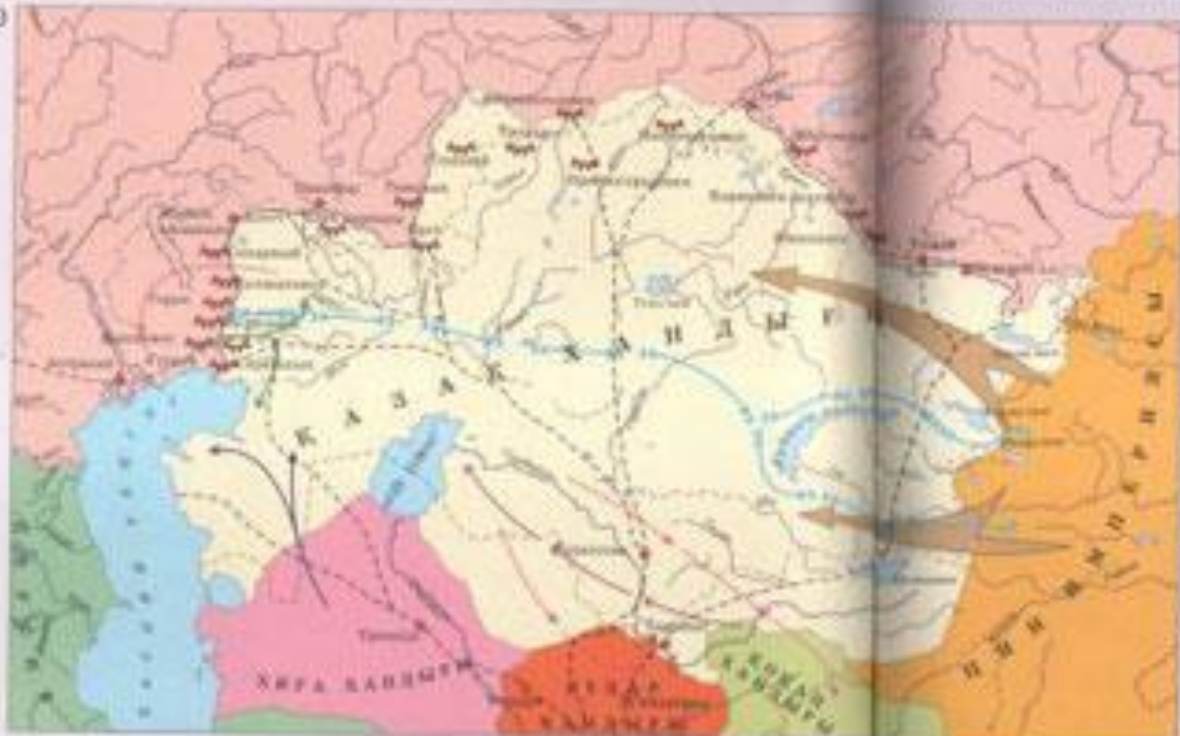
(1598 — 1628)
«ЕСКІ ЖОЛЫ»
(ДРЕВНИЙ ПУТЬ)
ЕСІМ ХАН

(1626–1718)
«ЖЕТІ ЖАРҒЫ»
(СЕМЬ ЗАКОНОВ)
ТӘУКЕ ХАН

«Жеті жарғы» баптары

1. Мемлекет ішінде тұрақсыздық жасағысы келген адам қатан жазалансын.
2. Түрік халықтарының мүддесін сатып, мемлекетке залал келтірген адам өлтірілуге тиіс.
3. Кімде-кім ел (мемлекет) ішінде жазықсыз адамды өлтірсе, сол өлтірілуі тиіс.
4. Кімде-кім алыс жорыққа немесе бәйгеге дайындалып, даладағы жайылымда тұсаулы тұрған сәйгүлікті ұрласа, сол өлтірілуі тиіс.
5. Кімде-кім төбелес үстінде басқа адамды жарақаттаса, сол мынандай жағдайларға байланысты жауапқа тартылуы тиіс.
6. Кімде-кім біреудің қол-аяғын зақымдаса, құнына өз атын төлесін.
7. Кімде-кім біреудің атын немесе құнды затын ұрласа, ол оған он есе мөлшерде құн төлейтін болсын.

ЖАРТЫҢЫ БЕЛГІЛЕР

- Жергілікті халықтың өмірі туралы мағлұмат
- Қиын өткізілетін жерлерді көрсететін белгі
- Қалалардың, Қытай тікелей билігіне алынған Жамбылдың өңірі ("Шығарма өңірі")
- Хан билігіне бағынған жерлерді көрсететін белгі
- Қоныс қалыптастырған, Екінші жүйе қалыптастырылған қалалардың орналасуы
- Сыртқа ақпарат
- Қалалар мен қоныстар
- Елді мекендер
- XXI ғасырдың басындағы Халық санақтарының аймағы
- Қалалар Респубикалық қызыл армиясы

- АЛА ХАНДЫҒЫНЫҢ ДИНАМИКАСЫ**
- 1711 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бөлінуі.
 - 1719 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.
 - 1774 жыл - Қалалардың Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бөлінуі ("Шығарма өңірі").
 - 1807 жыл - Ресейдің армиясы қазақтардың қоныс қалаларын қорғауға келді.
 - 1838 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.
 - 1847 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.
 - 1861 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.
 - 1881 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.
 - 1888 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.
 - 1894 жыл - Шығарма өңірі мен Сыртқа ақпарат аймағының бірігіуі.

1465

2015

ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ

ҚАЗАҚ ЕЛІНЕ 550 ЖАТ.

Математикалық лото

1. $2015 - 550 =$

2. $1247 + 600 =$

3. $600 + 700 - 73 =$

4. $2000 - 748 + 400 =$

5. $5040 : 3 =$

6. $263 \cdot 7 =$

Математикалық лото

1. $2015-550=1465$ Қазақ хандығы құрылды
2. $1247+600=1847$ Қазақ хандығы жойылды
3. $600+700-73=1227$ Жошы хан қаза болды
4. $2000-748+400=1652$ -Салқам Жәңгір қаза тапты
5. $5040:3=1680$ – Тәуке хан таққа отырды
6. $263\cdot 7=1841$ – Кеңесары таққа отырады

Тест сұрақтары:

1. Қазақ хандығының құрылу қарсаңында ақ орданы кім басқарды?
А. Жошы Ә. Әбілқайыр Б. Керей
2. Қазақ хандығын құраушылар кімнің ұрпақтары?
А. Жошы Ә. Әбілқайыр Б. Қасым хан
3. Жошының анасының есімі кім?
А. Кеңгір Ә. Керей Б. Бөрте
4. Есім ханның заңдар жинағы?
А. Ескі жол Ә. Қасқа жол Б. Жеті жарғы
5. 1628-1652 билік еткен хан?
А. Хақназар Ә. Есім Б. Жәңгір
6. Ханның жеке шаруашылығын атқарушылар кімдер?
А. Ақсүйектер Ә. Төлеңгіттер Б. Әскерлер
7. Тәуке хан қай жылдары билік етті?
А. 1680-1715 Ә. 1598-1628 Б. 1582-1598

Тест сұрақтары:

1. Қазақ хандығының құрылу қарсаңында Ақ Орданы кім басқарды?
А. Жошы Ә. Әбілқайыр Б. Керей
2. Қазақ хандығын құраушылар кімнің ұрпақтары?
А. Жошы Ә. Әбілқайыр Б. Қасым хан
3. Жошының анасының есімі кім?
А. Кеңгір Ә. Керей Б. Бөрте
4. Есім ханның заңдар жинағы?
А. Ескі жол Ә. Қасқа жол Б. Жеті жарғы
5. 1628-1652 билік еткен хан?
А. Хақназар Ә. Есім Б. Жәңгір
6. Ханның жеке шаруашылығын атқарушылар кімдер?
А. Ақсүйектер Ә. Төлеңгіттер Б. Әскерлер
7. Тәуке хан қай жылдары билік етті?
А. 1680-1715 Ә. 1598-1628 Б. 1582-1598

Үйге тапсырма:

§13 мазмұнын сөйлеу

6 тест сұрағын құрау

**Қосымша әдебиеттерден хандар
туралы мағлұмат тауып келу**

Тыңдағандарыңызға рахмет!

